

Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie

Autor tekstu: **Andrzej Tomana**

Wczoraj w godzinach wieczornych w „katolickim głosie w twoim domu” wysłuchałem audycji, której autorami byli sami słuchacze. Mieli udzielić odpowiedzi, w jakiej wersji śpiewają refren pieśni „Boże coś Polskę” — w wersji „Ojczyznę naszą pobłogosław Panie”, czy „Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie”, i podzielić się na antenie swoją refleksją na ten temat. Aby nikogo nie trzymać w niepewności od razu powiem, że wszyscy z kilkudziesięciu słuchaczy, którzy zabrali głos na antenie, jak się okazało, proszą Boga, aby zwrócił naszej ojczyźnie wolność. Nie było ani jednego słuchacza, który uważałby inaczej, ani jednego który uważałby, że nasza ojczyzna jest wolna, chociaż nie wszystko idzie po ich myśli. Jednogłośnie brzącający chór słuchaczy RM uważa, że Polska jest krajem zniewolonym. Przez kogo? Przez Unię Europejską i jej sługusów — Tuska wspólnie z Komorowskim, pardon -Komoruskim. Według słuchaczy RM, obaj zdrajcy równocześnie działają w zмовie z Putinem, rozkradają kraj, zakłamują historię, okradają nas z emerytur itd. itp. ale ich największym grzechem jest walka z Kościołem i jedynie słusznym radiem. Ale wiara słuchaczy RM, prawdziwych patriotów w magiczną moc pieśni jest niezłomna, i już, już, a Pan Ojczyznę wolną raczy wrócić, więc nie mają wątpliwości jak śpiewać. Prowadzący ksiądz nie wypowiedział się wprost, ale dyskretnie dawał do zrozumienia która wersja jest właściwa, a dla najbardziej radykalnych miał ciepłe słowo.

Warto więc wiedzieć jaka jest historia pieśni, której przypisano tak magiczną siłę.

Oto fragment pierwotnego tekstu opublikowanego w „Gazecie Warszawskiej” 20 lipca 1816 roku:

<i>Boże!</i>	<i>Coś</i>	<i>Polskę</i>	<i>przez</i>	<i>tak</i>	<i>liczne</i>	<i>wieki</i>
<i>Otaczał</i>		<i>blaskiem</i>		<i>potęgi</i>		<i>i chwały</i>
<i>I tarczą</i>		<i>swojej</i>		<i>zasłaniał</i>		<i>opieki</i>
<i>Od</i>	<i>nieszczęść,</i>	<i>które</i>		<i>przywalić</i>	<i>ją</i>	<i>miał</i>

Refren:

<i>Przed</i>	<i>Twe</i>	<i>ołtarze</i>	<i>zanosim</i>	<i> błaganie,</i>		
<i>Naszego</i>	<i>Króla</i>	<i>zachowaj</i>	<i>nam</i>	<i>Panie!</i>		
....						
<i>Ty,</i>	<i>coś</i>	<i>na</i>	<i>koniec</i>	<i>nowymi</i>	<i>ją</i>	<i>cudy</i>
<i>Wskrzесиł</i>		<i>i sławne</i>	<i>z klęsk</i>	<i>wzajemnych</i>		<i>w boju</i>
<i>Połączył</i>		<i>z sobą</i>	<i>dwa</i>	<i>braterskie</i>		<i>ludy,</i>

Pod jedno berło Anioła pokoju.

Owe „dwa braterskie ludy” to my i „ruscy”, Aniołem pokoju zaś ... car Aleksander I, król Królestwa Polskiego (Kongresowego). Pieśń powstała na zamówienie [wielkiego księcia Konstantego](http://pl.wikipedia.org/wiki/Konstanty_Pawł?ow_icz_Romanow) (http://pl.wikipedia.org/wiki/Konstanty_Pawł?ow_icz_Romanow), adresowana była do cara [Aleksandra I](http://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_I_Romanow) (http://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_I_Romanow), a skomponowana na wzór angielskiego hymnu *Godsave the King*. Prawykonanie hymnu, znanego jako *Pieśń narodowa za pomysłowość króla*, której słowa napisał [Alojzy Feliński](http://pl.wikipedia.org/wiki/Alojzy_Feliński) (http://pl.wikipedia.org/wiki/Alojzy_Feliński), a muzykę Jan Nepomucen Piotr Kraszewski, nastąpiło w Warszawie 3 sierpnia 1816 roku, w imieniny „N. Cesarzowej Marii Teodorówny, matki najukochańszego monarchy naszego”.

Melodia pieśni została szybko uproszczona i upodobniona początkowo do melodii pieśni religijnej *Bądź pozdrowiona, Panienko Maryja*, później do *Serdeczna Matko*, a wkrótce zaczęto śpiewać nieoficjalnie w refrenie „*Naszą ojczyznę racz nam wrócić Panie*”. Pieśń wielokrotnie modyfikowana znana jest obecnie, jako polska, *katolicka* (<http://pl.wikipedia.org/wiki/Katolicyzm>) pieśń religijna — *Boże coś Polskę*. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku konkurowała o uznanie za *hymn państwowy* (http://pl.wikipedia.org/wiki/Hymn_pał?stwow) z *Mazurkiem Dąbrowskiego* (http://pl.wikipedia.org/wiki/Hymn_Polski).

Na koniec dwie ciekawostki.

W drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku hymn *Boże coś Polskę* był znany i śpiewany w wielu językach, jako pieśń religijna, a wśród narodów słowiańskich, jako pieśń patriotyczna. Żydzi przerobili ją na modlitwę, na Nowy Rok 5622 (czyli 1861), rozpoczynając

słowami *Boże, coś wielki Izraela naród ...*

Cenzura PRL nie chciała zgodzić się na scenę z pieśnią w filmie Hubal, wersji *Ojczyznę wolną...* Interweniował sam Wojciech Jaruzelski, dzięki któremu scena ocalała.

W Bibliotece Polskiej Piosenki zamieszczono 11 wersji, ale bez oryginalnej, pierwotnej, w formie hołdu dla cara.

Andrzej Tomana

Doktor inżynier informatyk, przedsiębiorca, członek zarządu Oddziału Krakowskiego PSR.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 13-11-2013)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9420) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9420>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.
Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl